

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/187/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7714204537
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7714204537.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcu I. I. G., T. X.X.XXXX, H. I., I. XXXX/XXX, zast. JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou, so sídlom Košice, Urbánková 1562/6, IČO: 355 617 34, proti žalovanej POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o ochranu kolektívnych práv spotrebiteľov a vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovanej proti rozsudku 11C/45/2014-457 z 29.1.2020 v spojení s opravným uznesením 11C/45/2014-488 z 21.4.2020 a opravným uznesením 11C/45/2014-514 zo 6.10.2020 Okresného súdu Michalovce

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v znení opravného uznesenia 11C/45/2014-488 z 21.4.2020 a opravného uznesenia 11C/45/2014-513 zo 6.10.2020 v napadnutom výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 1.016,57 € s úrokom z omeškania 5,75 % ročne od 19.3.2014 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj „súd“) rozsudkom (v poradí druhým) v spojení s opravnými uzneseniami uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 1.016,57 € s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % ročne z tejto sumy od 19.3.2014 do zaplatenia, žalobu žalobcu 1/ v časti o zaplatenie 734,12 € s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % ročne z tejto sumy od 19.3.2014 do zaplatenia zamietol, konanie v právnom vzťahu medzi žalobcom 1/ voči žalovanej o zaplatenie 3.472,71 € s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % ročne od 19.3.2014 zastavil, konanie v právnom vzťahu medzi žalobkyňou 2/ voči žalovanej o zaplatenie 2.658,87 € s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % ročne od 19.3.2014 zastavil, náhradu trov konania vo vzťahu medzi žalobcom 1/ a žalovanou a vo vzťahu medzi žalobkyňou 2/ a žalovanou nepriznal.

2. Rozhodol takto o žalobe, ktorou sa žalobcovia po viacerých úpravách a čiastočných späťvzatiach žaloby domáhali od žalovanej vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť v súvislosti so spotrebiteľskými zmluvami, uzavretými so žalovanou. Žalobca 1/ sa od žalovanej domáhal zaplatenia sumy 5.223,40 € s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % ročne z tejto sumy od 19.3.2014 do zaplatenia a žalobkyňa 2/ sa domáhala zaplatenia sumy 2.658,87 € s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % ročne z tejto sumy od 19.3.2014 do zaplatenia. Súd prvej inštancie rozhodol vo veci prvýkrát rozsudkom 11C/45/2014-322 z 26.9.2017, ktorým vyhovel týmto nárokom žalobcov. Po odvolaní sa žalovanej Krajský súd v Košiciach rozsudok zrušil uznesením 11Co56/2018-381 z 20.2.2019 a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Po vrátení veci na prvoinštančný súd žalobca 1/ vzal žalobu v časti zaplatenia sumy 3.472,71 € späť a žiadal vydať bezdôvodné obohatenie 1.750,69 €, žalobkyňa 2/ vzala

žalobu späť v celom rozsahu. Súd v časti, v ktorej došlo k späťvzatiu konanie zastavil podľa § 144, § 145 ods. 1, 2, § 146 ods. 1 CSP.

3. Žalobca upravený nárok skutkovo odôvodnil tým, že dňa 16.4.2010 so žalovanou uzavrel Zmluvu o úvere č. 901700521, na základe ktorej mu poskytla úver v sume 1.000 €, ktorý sa zaviazal vrátiť zvýšený o poplatok vo výške 968 €, teda zaplatiť celkovú čiastku úveru 1.968 € v 12-ich mesačných splátkach po 164 € počnúc dňom 26.5.2010. V zmluve absentovala RPMN, priemerná hodnota RPMN, úroková sadzba, termín splatnosti jednotlivých splátok a termín konečnej splatnosti úveru, preto v dôsledku absencie zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je táto bezúročná a bezpoplatková. Na tento úver žalobca uhradil žalovanej celkom 2.300,58 € a titulom vydania bezdôvodného obohatenia si voči žalovanej uplatnil nárok na zaplatenie sumy 1.152,58 €. Na základe Zmluvy o úvere č. 901700940 mu žalovaná poskytla úver 300 €, ktorý sa zaviazal vrátiť spolu s poplatkom vo výške 288 €, teda spolu 588 €, v 12-ich mesačných splátkach po 49 €. V zmluve tiež absentovali vyššie uvedené zákonné náležitosti, preto je tiež bez úrokov a poplatkov. Žalobca na tento úver žalovanej uhradil sumu 898,11 €, teda o 598,11 € viac oproti poskytnutej sume. Titulom bezdôvodného obohatenia si žalobca voči žalovanej uplatnil zaplatenie sumy 598,11 €. Celkovo si žalobca voči žalovanej uplatnil nárok na zaplatenie sumy 1.750,69 €. Žalovaná poprela tvrdenia žalobcu a mala za to, že žaloba je nedôvodná. Tvrdila, že žalobcom nie je možné priznať postavenie spotrebiteľa a tiež, že v súvislosti s uzavretými zmluvami o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, nakoľko žalobcovia plnili na základe platných zmlúv, ktoré neboli vyhlásené za neplatné a rovnako tak právny dôvod na plnenie zo zmlúv o úvere nikdy neodpadol. Zároveň vzniesla námietku premlčania voči žalobou uplatneným nárokom.

4. Súd na vec aplikoval § 3 ods. 1, 2, § 52 ods. 1-4, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 101, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 456 veta prvá, § 458 ods. 1, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 2, § 9 ods. 1-6, § 11 ods. 1 písm. a/, b/, zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení platnom v čase omeškania a uzavrel, že úvery, ktoré žalovaná poskytla žalobcovi sú bezúročné a bez poplatkov a nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia je dôvodný v dôsledku absencie zákonných náležitostí zmlúv o úvere, a to RPMN, priemernej RPMN, úrokovej sadzby, termín konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/, j/, y/). Pri posudzovaní premlčania nároku po žalovanou vznesenej námietke premlčania dospel k záveru, že žalobca má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 1.016,57 €, argumentujúc, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčuje v dvojročnej premlčacej dobe, a keďže žalobca podal žalobu na súd dňa 19.3.2014, má nárok len na splátky za obdobie 2 rokov pred podaním žaloby t. j. splátok vykonaných žalobcom od 3.4.2012 do 10.7.2012, čo predstavuje sumu 1.016,57 €. Zároveň žalovanej súd uložil povinnosť zaplatiť aj úrok z omeškania z priznanej sumy v zákonnej výške odo dňa podania žaloby na súd. V prevyšujúcej časti, t.j. v sume 734,12 € s prísl. súd žalobu zamietol pre premlčanie nároku. O trovách konania medzi žalobcom 1/ a žalovanou rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP. Žalobca 1/ bol v konaní úspešný v časti sumy 1.016,57 € (19,46 %) s tým, že pôvodne si uplatňoval nárok vo výške 5.223,40 €, a teda neúspešný bol v sume 4.206,83 € (80,54 %), v ktorej časti súd žalobu zamietol. Pri pomernom rozdelení prináleží náhrada trov konania žalovanej, ktorá bola úspešná v pomere 61,08% (80,54% - 19,46 %), avšak z obsahu spisu nevyplýva, žeby žalovanej vznikli nejaké odôvodnené a účelné trovy. Súd preto ich náhradu nepriznal. V spore medzi žalobkyňou 2/ a žalovanou pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania aplikoval § 257 CSP. Žalobkyňa 2/ zavinila zastavenie konania späťvzatím žaloby, čím jej vznikla povinnosť nahradiť trovy konania protistrane. V tomto prípade mal súd za to, že u žalobkyni existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré žalovanej nepriznal náhradu trov konania, a to vzhľadom na jej sociálnu situáciu, pretože by zaplatením trov konania bola ohrozená jej životná úroveň. Nepriznanie trov konania nebude na ťarchu žalovanej, a to aj vzhľadom na jej postavenie na trhu, ako jednej z významných poskytovateľiek úverových finančných služieb v Slovenskej, pre ktorú nepriznanie trov nebude mať dopad na jej majetkové pomery. Práve naopak, uložením povinnosti náhrady trov konania žalobkyni, by tejto vznikla ujma, ktorá je neporovnateľne vyššia než ujma, ktorú pocíti žalovaná nepriznaním trov konania. Z uvedených dôvodov súd žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznal.

5. Rozsudok len vo vyhovujúcom výroku napadla včas podaným odvolaním žalovaná z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, t.j. súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietala, že z ani jednej zo zmlúv nenastala žiadna z foriem

bezdôvodného obohatenia a žalobca plnil žalovanej na základe platne uzavretých zmlúv, ktoré nikdy neboli právoplatne vyhlásené za neplatné, a rovnako právny dôvod na plnenie z týchto zmlúv nikdy neodpadol a majetkový prospech získala žalovaná z poctivých zdrojov. Mala za to, že k bezdôvodnému obohateniu nedošlo a akýkoľvek nárok na jeho vydanie podlieha zákonnej premlčacej lehote. Tvrdila, že zákon o spotrebiteľských úveroch bol zverejnený v Zbierke zákonov a dňom jeho zverejnenia platí domnienka, že sa stal známym každému, koho sa týka. Na základe uvedeného vyplýva, že žalobca v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, v zmysle právnej domnienky vedel, že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov (pričom žalovaná poprela, že by predmetná zmluva o úvere bola bezúročná a bez poplatkov) a že úroky a poplatky žalovanej nemusel platiť. Pre začiatok subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná nie len predpokladaná vedomosť a žalovaná mala za to, že rozhodný dátum bol ňou dostatočne preukázaný a nárok žalobcu je podľa jej názoru premlčaný. Zároveň odmietla tvrdenia žalobcu, že sa jeho úkor obohatila úmyselne, v dôsledku čoho by sa na prípad vzťahovala 10-ročná objektívna premlčacia lehota. Žalovaná má oprávnenie na poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, avšak táto skutočnosť nedokazuje úmysel žalovanej získať bezdôvodné obohatenie. Žalovaná v čase uzatvorenia zmlúv o úvere nemohla mať vedomosť, že o niekoľko rokov neskôr môže byť predmetná zmluva o úvere posúdená ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Žiadala, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadala úhradu trov konania, ktoré jej vznikli ako aj trov odvolacieho konania.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že súd prvej inštancie vo veci úplne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil.

7. Ostatné výroky rozsudku odvolaním napadnuté neboli (§ 379 CSP), nadobudli právoplatnosť (§ 227 ods. 1 CSP a ust. § 367 ods. 1 a contrario CSP), preto neboli v odvolacom konaní preskúmané.

8. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379, § 380 ods. 1 CSP, z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 8.7.2021 o 10.25 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

9. Žalovaná v odvolaní uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP.

10. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho

vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

11. Po preskúmaní napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu prvej inštancie v rozsahu odvolacích námietok žalovanej (§ 379 ods. 1, § 380 ods. 1, 2 CSP) odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody v prejednávanej veci nie sú preukázané a rozhodnutie súdu prvej inštancie je zákonné a vecne správne. Odvolací súd nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie boli nesprávne, nezodpovedajúce tvrdeniam strán a vykonaným dôkazom, príp. založené na chybnom hodnotení vykonaných dôkazov alebo, že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplynuli alebo nevyšli za konania najavo, opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo na zistený skutkový stav aplikoval nesprávny právny predpis alebo správne použitý právny predpis (právnu normu) nesprávne vyložil, príp. ho na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav veci, vzal do úvahy iba skutočnosti preukázané vykonanými dôkazmi, ktoré vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z ust. § 191 a nasl. CSP, v súlade so zákonom a správnym spôsobom vo vzťahu k uplatnenému nároku, starostlivo prihliadajúc na rozhodujúce skutkové tvrdenia a relevantné argumenty sporových strán, a dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Uplatnený nárok tiež správne právne kvalifikoval, v súlade so zákonom posúdil záväzkový vzťah strán ako spotrebiteľský podľa ust. § 52 a nasl. OZ, a preto správne aplikoval na úverovú zmluvu uzavretú medzi žalovanou ako dodávateľom a žalobcom v postavení spotrebiteľa tiež zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov, ktoré právne predpisy a relevantné zák. ustanovenia aj správne interpretoval a zo zisteného skutkového stavu vyvodil zodpovedajúce právne závery o právach a povinnostiach sporových strán.

12. Odvolací súd nezistil pochybenia ani v procesnom postupe súdu prvej inštancie porušujúce procesné práva strán alebo právo na spravodlivý proces, príp. odnímajúce stranám sporu možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie.

13. Skutočnosti, ktoré žalovaná uviedla v podanom odvolaní, nič nemenia na vecnej správnosti napadnutého rozsudku, lebo nie sú spôsobilé spochybníť správnosť skutkových záverov (skutkových zistení), ku ktorým dospel súd prvej inštancie, ním vykonaného hodnotenia vykonaných dôkazov a ani právnych záverov, na ktorých je preskúmané rozhodnutie založené a neumožňujú prijať rozhodnutie v danom spore v prospech žalovanej. Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie a spôsobom právneho posúdenia veci vo vzťahu k uplatnenému nároku, ako aj so správnym záverom súdu prvej inštancie, že medzi stranami uzavreté zmluvy sú zmluvami spotrebiteľskými (žalobca ako dlžník zmluvy uzatváral ako fyzická osoba na účely iné než výkon zamestnania alebo podnikania, ani v jednej zmluve neoznačil políčko s účelom úveru na zamestnanie) podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka ako aj osobitných ustanovení zák. č. 129/2010 Z.z., v ktorých však, ako to správne vyvodil súd prvej inštancie, absentujú špeciálne zákonné náležitosti práve podľa zák. č. 129/2010 Z.z., preto sú sankcionované domnienkou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

14. Predmetom konania po čiastočných späťvzatiach zostal nárok žalobcu zo zmluvy o úvere č. 901700521 zo 16.4.2010 na sumu 1 000 €, na ktorú žalobca zaplatil 2.300,58 a nárok zo zmluvy o úvere č. 901700940 z 21.1.2011 na sumu 300 €, na ktorú uhradil sumu 898,11 €. Žalobca uviedol, že z dôvodu námietky premlčania si uplatňuje zo zmluvy o úvere č. 901700521 len vydanie splátok zaplatených 3.4.2012 sumu 139,12 €, 3.5.2012 sumu 101,26 €, 6.6.2012 sumu 117,86 €, 13.6.2012 sumu 100 €, 10.7.2012 sumu 20 € a 10.7.2012 sumu 117,86 € a zo zmluvy o úvere 901700940 splátky zaplatené 3.4.2012 sumu 94,91 €, 3.5.2012 sumu 69,08 €, 6.6.2012 sumu 120,74 €, 12.6.2012 sumu 15 € a 10.7.2012 sumu 120,74 €. Bezdôvodné obohatenie na základe uvedeného vyčíslil na sumu 1.750,69 € (správna suma je 1.016,57 €).

15. Bezdôvodným obohatením podľa § 451 ods. 2 OZ je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Okrem neplatnosti zmluvy o úvere sa v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi objavuje špecifický predpoklad vzniku bezdôvodného obohatenia obsiahnutý v zákone o spotrebiteľských

úveroch, ktorý je oproti Občianskemu zákonníku lex specialis a ktoré nastáva v dôsledku porušenia zákonných ustanovení vzťahujúcim sa na zmluvu o spotrebiteľskom úvere, kedy sa úver ex lege stáva bezúročným a bez poplatkov (§ 11 zák. č. 129/2010, § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z. z.). Preto ak žalovaná v odvolaní tvrdila, že v súvislosti s predmetnými zmluvami nedošlo k žiadnej z foriem bezdôvodného obohatenia, odvolací súd s týmto nesúhlasí, lebo sporné zmluvy boli bezpoplatkové a bezúročné, žalobca ich „preplatil“, čím žalovaná prijala plnenie, na ktoré neexistoval zákonný rámec a týmto spôsobom na jej strane vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinná vydať. Bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere, má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie.

16. Pokiaľ ide o premlčanie, odvolací súd poukazuje na to, že samotná žalovaná v odvolaní proti prvšiemu rozsudku súdu prvej inštancie 11C/45/2014 v tejto veci konštatovala, že pokiaľ ide o úverovú zmluvu č. 901700521 v subjektívnej lehote sú premlčané splátky predchádzajúce dňa 3.4.2012, lebo žalobca uplatnil svoj nárok až dňa 19.3.2014. Konkrétne uviedla, že premlčané sú splátky 16.2.2010, 21.7.2010, 18.8.2010, 23.9.2010, 4.10.2010, 18.1.2011, 22.2.2011, 8.12.2011, 3.1.2012, 3.2.2012, 5.3.2012 a 3.4.2012 (uniklo žalovanej, že žalobca podal žalobu skôr ako 3.4.2014, preto splátka z 3.4.2012 nemôže byť premlčaná) preto je „nárok žalobcu premlčaný v rozsahu 843,60 € dňa 3.4.2014“. V ďalšom konaní však žalobca vzal žalobu čiastočne späť a domáhal sa z tejto zmluvy len vydania splátok od 3.4.2012 do 10.7.2012, teda tých, ktoré ani podľa žalovanej neboli premlčané. Takisto zo zmluvy č. 901700940 sa domáhal vydania len splátok od 3.4.2012 do 10.7.2012.

17. Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

18. Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

19. Súdna prax sa ustálila na názore, že z hľadiska posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná, a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný majetkový prospech, ako aj o osobe toho, kto ho získal. Nie je rozhodujúce, že sa oprávnený mohol dozvedieť pri vynaložení vyššej starostlivosti o tejto skutočnosti aj skôr (R25/86). Uvedená vedomosť predpokladá znalosť skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, keď skutočnosť nadobudnutia informácie o právnej možnosti (právnej kvalifikácii) domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia nie je relevantná (NS SR 1Cdo/67/2011, 5Cdo/121/2009). Ústavný súd v Náleze sp.zn. III/ÚS/43/2020 z 12.5.2020 konštatoval, že na účely posudzovania premlčania v spotrebiteľských sporoch, sú rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/67/2011 a sp.zn.5Cdo/121/2009 vystavané na odlišných skutkových okolnostiach a nedávajú odpoveď na otázku, či je na mieste odvíjať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby od znalosti spotrebiteľa o právnej úprave zakotvujúcej bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, teda či je dôvod vychádzať zo zásady „nezalosť zákona neospravedlňuje“, a nedávajú odpoveď ani na otázku, či za takého stavu je moment, keď reálne dôjde k plneniu spotrebiteľa nad rámec istiny, rozhodujúci z pohľadu záveru o skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia. SDEÚ vo svojom rozsudku z 22.4.2021 vo veci C-485/2019 LH c/a Profi Credit Slovakia s.r.o., prijal záver, že zásada efektivity (komunitárneho práva) bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých zmluvných podmienok sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu. SDEÚ vychádzal zo zistenia, že podmienky na uplatnenie nárokov zo zmlúv o úvere stanovené pre spotrebiteľa na včasné uplatnenie nároku v konaní pred súdom, ktoré vyžadujú, aby podal žalobu najneskôr v lehote troch rokov od dátumu, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, ku vzniku ktorého mohlo dôjsť počas plnenia dlhodobej zmluvy sú takej povahy, že môžu nadmerne sťažovať výkon práv priznávaných spotrebiteľovi Smernicou 93/13 alebo Smernicou 2008/48, keď nemožno vylúčiť, že počas uskutočnených platieb môže dôjsť k uplynutiu premlčacej lehoty predtým, než sa skončí platnosť zmluvy. Z týchto dôvodov SDEÚ tiež uzavrel, že úmysel predajcu alebo dodávateľa, ktorý využil zmluvnú podmienku považovanú za nekalú nemá vo vzťahu k právam spotrebiteľa žiaden význam, preto spotrebiteľ ani nemôže mať povinnosť preukazovať úmyselnú povahu konania predajcu či dodávateľa (bod 63, 64, 65 rozsudok SDEÚ C-485/2019). Predmetom rozhodovacej činnosti SDEÚ bola v predmetnom prípade práve zmluva o spotrebiteľskom úvere s úrokovou sadzbou 70 % ročne a RPMN 66,31 % ročne. Vychádzajúc z vyššie uvedených

rozhodnutí Ústavného súdu SR a Súdneho dvora Európskej Únie, prihliadajúc k eurokonformnému výkladu ustanovení o premlčaní pri uplatnení nároku zo spotrebiteľských zmlúv, základom ktorých je úvaha, že v prípade spotrebiteľských je významná práve a len subjektívna premlčacia lehota, ktorej začiatok plynutia sa viaže na preukázane získanú vedomosť spotrebiteľa o dôvodoch zakladajúcich jeho nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, odvolací súd za rozhodujúce pre vyhodnotenie včasnosti uplatnenia nároku žalobcu v konaní pred súdom považoval subjektívnu dvojročnú premlčaciu lehotu, ktorá plynula od momentu, kedy sa žalobca o dôvodoch vzniku bezdôvodného obohatenia dozvedel. Odvolací súd zároveň zohľadnil pritom aj potrebu uprednostnenia princípu ochrany spotrebiteľa pred princípom neznalosť zákona neospravedlňuje.

20. Posúdenie začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej, premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia je potrebné analyzovať v každom prípade individuálne, keďže uvedené posúdenie v každom prípade záleží od posúdenia konkrétnych skutkových okolností, a to tých, kedy oprávnený subjekt nadobudne skutočnú vedomosť o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa bezdôvodne obohatil.

21. Žalobca tvrdil, že vedomosť o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a o možnosti podať žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia získal na základe informácií denníka Pravda (predložil články) v júli 2013 a dňa 19.3.2014 podal žalobu, ktorou sa po viacerých procesných úpravách petitu (čiastočných späťvzatiach) napokon domáhal vydania splátok uhradených v čase od 3.4.2012 do 10.7.2012. Od júla 2013, odkedy mal vedomosť, že na strane žalovanej vzniká bezdôvodné obohatenie, ktoré bude musieť vydať, plynula dvojročná premlčacia doba na uplatnenie vydania bezdôvodného obohatenia. So zreteľom na čas uplatnenia nároku v súdnom konaní (19.3.2014) sa tak žalobcovi nepremlčalo právo na vydanie ním uplatneného bezdôvodného obohatenia pozostávajúceho zo splátok v čase od 3.4. do 10.7.2012 spolu v sume 1.016,57 €.

22. Odvolací súd z uvedených dôvodov potvrdil rozsudok v napadnutom výroku ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP).

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnej žalovanej.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).